

Voorzitter,

Voor ons ligt de kaderbrief 2023 – 2026.

Allereerst namens de CDA-fractie dank aan de organisatie voor een overzichtelijke, goed opbouwende en duidelijke kadernota. De CDA-fractie heeft kennisgenomen van de voorliggende kaderbrief en komt hier inhoudelijk verder op terug tijdens de algemene beschouwingen tijdens de behandeling van de begroting 2023 – 2026. Wij zullen ons nu beperken tot een aantal inhoudelijke aandachtspunten op hoofdlijnen.

Voorzitter, Helaas hebben we anno 2022 te maken met grote maatschappelijke ontwikkelingen. De oorlog in Oekraïne, COVID-19, inflatie en de uitwerking van het regeerakkoord zijn ontwikkelingen die ons allen op allerlei manieren raken. De gevolgen van onder andere deze ontwikkelingen zijn groot. Ook voor de samenleving van Borne, Hertme en Zenderen. Het CDA wil graag kort ingaan op een aantal ontwikkelingen en reacties op deze ontwikkelingen.

Voorzitter, wat betreft het **onderwerp wonen**.

Het bouwen van nieuwbouwwoningen en het verduurzamen van bestaande woningen is van essentieel belang voor de toekomst van Borne, Hertme en Zenderen.

Wij verwachten dan ook een actievere aanpak op het grondbeleid. Door de huidige woningnood is het voor veel starters vrijwel onmogelijk om een betaalbare, eigen koopwoning te vinden. Daarnaast kennen wij lange wachtlijsten voor de huurwoningen. We hebben te maken met een nationale wooncrisis, dit is ook zichtbaar binnen onze gemeente. Het CDA ziet het belang in van bouwen voor alle doelgroepen.

Voorzitter, wat betreft het **onderwerp klimaat** willen wij graag ingaan op Het Nationaal Programma Landelijk gebied, dat onlangs is gepresenteerd. De gevolgen hiervan zijn voor boeren en hun gezinnen niet te overzien. De afgelopen weken hebben wij, ook in onze Gemeente Borne, ervaren wat de brieven van ministers teweegbrengt. Onze boeren en hun gezinnen werken mee aan de leefbaarheid van onze Gemeente. Boerenbedrijven, die soms al families lang, alles op alles zetten om, samen, zorg te dragen voor onze burger. Als plannen worden doorgezet, dan zullen agrariërs verplicht worden te stoppen. Wij zullen hedenavond een motie indienen met als samenvatting dat wij als gemeenteraad een uitspraak doen het college te steunen om met inwoners, ondernemers, agrariërs en provinciale alternatieve plannen en innovaties te ontwikkelen. Voor een leefbaar platteland en een gezond boerenverstand.

Dan voorzitter, **het onderwerp zorg.**

Het bevorderen van het welzijn en het welbevinden van onze inwoners is ons ultieme doel. Daarvoor is essentieel dat de inwoners uit onze gemeente een samenleving vormen waarin iedereen kan meedoen als onderdeel van een nieuw sociaal contract. Omzien naar elkaar is daarin het sleutelwoord. We doen dat samen als gemeentebestuur en inwoners, samen maakt sterker door samen op te trekken met elkaar, inclusief verenigingen en maatschappelijke organisaties.

Vertrouwen

Het vertrouwen het bestuur is klein, niet alleen landelijk maar ook zeker in Borne. De afgelopen bestuurlijke periode heeft geen boost gegeven aan het vertrouwen in de politiek.

In het onlangs aangeboden werkprogramma hebben wij het volgende verwoord:

Wij nodigen iedereen uit om samen met ons te werken aan de verdere ontwikkeling van onze gemeente. Om goed te kunnen samenwerken, is wederzijds vertrouwen een voorwaarde. Wij doen wat wij zeggen en zeggen wat we doen! Om initiatieven en ideeën vanuit de samenleving ruimte te geven, moeten we als gemeente het lef hebben om los te laten. Juist dan halen we het beste uit de samenleving naar boven. Een voorbeeld hiervan is het werken met een motiemarkt, waar onze inwoners ruimte en aandacht krijgen om eigen plannen uit te leggen aan de gemeenteraad.

Wij zoeken meer dan ooit verbinding met onze inwoners en organisaties. Dit betekent bijvoorbeeld dat wij waar mogelijk (fysiek) dichterbij de inwoners op locatie vergaderen en inwoners meer ruimte geven om hun inbreng te geven. Bij verschillende thema's geven wij de gelegenheid om ook online input te leveren. Voorzitter, samen sterk.

Voorzitter,

Wat het CDA betreft zullen de prioritaire ambities uit het Borns Akkoord leidend zijn in de beleidskeuzes die we maken en kunnen wij ons vinden om de indeling van de programmabegroting aan te laten sluiten op de prioriteiten uit het Borns Akkoord.

Voor wat betreft bovenstaande stellen wij het volgende voor:

- 1)** een solide en transparante begroting te concipiëren waarin rekening wordt gehouden met niet voorziene tegenvallers door zorgvuldig om te gaan met de extra uitkeringen van het gemeentefonds en het Grondbedrijf.
- 2)** het aantal stelposten te minimaliseren
- 3)** opgenomen stelposten nader te specificeren omtrent nut, noodzaak en inhoud
- 4)** om het college te mandateren voor de inzet van stelposten, mits voldaan aan en met achteraf een onderbouwde verantwoording van de besteding
- 5)** om mutaties reserves en voorzieningen in de begroting ter plekke toe te lichten
- 6)** het moratorium op de stelpost Beleidsontwikkeling te verlengen met ten minste nog een jaar
- 7)** de stelpost Sociaal Domein vooralsnog niet te effectueren in afwachting van de aangekondigde monitoring van de afgesproken issues en een overzicht van alle baten en lasten betreffende het Sociaal Domein en het effect hiervan op de taakstelling
- 8)** dat het aangekondigde programma Bestuur en Samenleving de basis is voor een toekomstbestendige organisatie en een antwoord is op de problemen en suggesties die de raad en de CDA-fractie in het bijzonder hebben verwoord bij de behandeling van de jaarstukken.
- 9)** dat de prioriteit hiervan die van Duurzaamheid overstijgt.

Tot zover voorzitter.